

**PERLAKSANAAN AKTA 172 DAN 171 DALAM PEMBANGUNAN
FIZIKAL OLEH PIHAK BERKUASA TEMPATAN**

MOHAMAD RIZAL BIN MOHAMAD RADZI

**SARJANA SAINS (PENGAJIAN STRATEGIK)
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
06010 SINTOK,
KEDAH DARUL AMAN**

MEI 2014

**PERLAKSANAAN AKTA 172 DAN 171 DALAM PEMBANGUNAN
FIZIKAL OLEH PIHAK BERKUASA TEMPATAN**

MOHAMAD RIZAL BIN MOHAMAD RADZI

Tesis ini dihantar ke Pusat Pengajian Siswazah, Universiti Utara Malaysia (UUM)
bagi memenuhi syarat memperolehi Sarjana Sains (Pengajian Strategik)

PERAKUAN HAKCIPTA

Hakcipta terpelihara. Tidak dibenarkan mengeluarkan ulang dan atau membuat salinan mana-mana bahagian, bab, ilustrasi atau isi kandungan ilmiah ini dalam apa jua bentuk dan dengan cara apa jua pun sama ada secara elektronik, fotokopi, makanika, rakaman atau cara lain sebelum mendapat kebenaran bertulis daripada Kolej Undang-Undang, Kerajaan dan Pengajian Antarabangsa.

PERAKUAN PELAJAR

Dengan ini, saya Mohamad Rizal Bin Mohamad Radzi (813216), mengakui bahawa kajian ini adalah hasil nukilan saya sendiri kecuali petikan, huraian dan ringkasan yang terdapat di dalamnya yang telah dinyatakan sumbernya.

Tarikh : _____

Tandatangan Pelajar

KEBENARAN MERUJUK TESIS

Kajian ini dikemukakan sebagai memenuhi syarat pengijazahan Sarjana Sains (Pengajian Strategik), Universiti Utara Malaysia. Saya bersetuju memberi kebenaran kepada pihak perpustakaan university ini untuk mempamerkannya sebagai rujukan. Saya juga bersetuju bahawa sebarang salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada kajian ini untuk tujuan akademik adalah dibolehkan dengan kebenaran penyelia tesis atau Dekan Pusat Pengajian Siswazah, Kolej Undang-undang, Kerajaan dan Pengajian Antarabangsa (GOLGIS). Sebarang bentuk salinan dan cetakan bagi tujuan komersil dan membuat keuntungan adalah dilarang sama sekali tanpa kebenaran bertulis daripada penyelidik. Pernyataan rujukan kepada penulis dan Universiti Utara Malaysia perlulah dinyatakan jika sebarang bentuk dibuat ke atas kajian ini.

Kebenaran untuk menyalin atau menggunakan kajian ini sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripadanya hendaklah dipohon melalui:

**DEKAN PUSAT PENGAJIAN SISWAZAH
KOLEJ UNDANG-UNDANG, KERAJAAN DAN PENGAJIAN ANTARABANGSA
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
06010, SINTOK, KEDAH DARUL AMAN**

ABSTRACT

Local governments also known as the Local Authority (LA) is the government in the third and final stage in the administrative machinery of the country. It is set to be an intermediary or coordinator between the Federal, State and Local Authorities (LA) in matters relating to the government. Local government also plays a role in the allocation of the State Government or the Federal Government for the 11 Local Authorities in the state of Kedah to undertake a public facility projects that have been identified based on the laws and policies of government agencies and subject to 3 of the master of the Local Government Act (Act 171), Town and Country Planning Act (Act 172) and the Street, Drainage and Building (Act 133). Particular incident, the project paper to see how the implementation of the act in the physical development of economic influence in Kedah Darul Aman Project Paper also aims to find out the problems faced by the Local Authority (LA) and its role in the performance of duties associated with the government and also to identify the recommendations to strengthen the strategy of Local Authorities (LA) in improving physical economy in Kedah Darul Aman in particular. Data collection was conducted using a set of questionnaire and a total of 15 respondents participated in this study and data analysed using descriptive method of analysis. Results showed that the act is important in matters relating to the Local Authority (LA) to perform a public facility projects that are based on the Law and Government Policies related to it in accordance with the Philosophy and Vision 2020. The proposed study identified to enhance and strengthen its strategy of Local Authority (LA) is to increase the total allocation from the Ministry of Housing and Local Government (ministry) and other Federal agencies. The addition of staff, especially technical personnel to improve the performance of tax collection, license, fines, compound, and the arrears within the stipulated time and to study the privatization programs involving the role and functions of the Local Authority (LA) itself.

Keywords: Local government administration, Act 171 and 172, physical development

ABSTRAK

Kerajaan Tempatan juga dikenali sebagai Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) adalah kerajaan di peringkat ketiga dan terakhir dalam jentera pentadbiran negara. Ia ditubuhkan untuk menjadi perantara atau penyelaras di antara Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dengan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dalam hal-hal yang berkaitan dengan kerajaan. Kerajaan Tempatan juga berperanan dalam menyalurkan peruntukan dari pihak Kerajaan Negeri atau Kerajaan Persekutuan kepada 11 buat Pihak Berkuasa Tempatan di seluruh Negeri Kedah Darul Aman bagi melaksanakan projek-projek kemudahan awam yang telah dikenalpasti yang berlandaskan undang-undang dan dasar-dasar kerajaan yang berkaitan serta tertakluk kepada 3 akta induk iaitu Akta Kerajaan Tempatan (Akta 171), Akta Perancang Bandar dan Desa (Akta 172) dan Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Akta 133). Jesteru itu, Kertas Projek ini melihat sejauh mana pelaksanaan akta dalam mempengaruhi pembangunan fizikal ekonomi di Negeri Kedah Darul Aman. Kertas Projek ini juga dijalankan untuk mengetahui masalah-masalah yang dihadapi oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan peranannya dalam melaksanakan tugas-tugas yang berkaitan dengan kerajaan di samping mengenalpasti cadangan-cadangan untuk memperkuuhkan lagi strategi Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dalam meningkatkan pembangunan fizikal ekonomi di Negeri Kedah Darul Aman khasnya. Pengumpulan data telah dilaksanakan melalui soal selidik dan sejumlah 15 orang responden telah terlibat dalam kajian ini dan analisis data menggunakan analisis deskriptif. Hasil kajian menunjukkan bahawa peruntukan akta adalah penting dalam hal-hal yang berkaitan dengan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) bagi melaksanakan projek-projek kemudahan awam yang berasaskan kepada Undang-Undang dan Dasar-Dasar Kerajaan yang berkaitan dengannya selaras dengan Falsafah dan Wawasan 2020. Cadangan kajian yang dikenalpasti bagi meningkatkan dan mengukuhkan lagi strategi Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) ialah meningkatkan jumlah peruntukan yang diperolehi daripada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) dan lain-lain agensi Persekutuan. Penambahan kakitangan terutamanya kakitangan teknikal bagi meningkatkan prestasi kutipan cukai, lesen, denda, kompaun, dan tunggakan dalam tempoh masa yang ditetapkan serta mengkaji program-program penswastaan yang melibatkan peranan dan fungsi Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) itu sendiri.

Kata Kunci : Pentadbiran kerajaan tempatan, Pelaksanaan Akta 171 dan 172,
Pembangunan fizikal

PENGHARGAAN

Dengan nama Allah Yang Maha Pemurah lagi Maha Penyayang serta selawat dan salam ke atas junjungan kita Nabi Muhammad S.A.W., di atas limpah kurniaNya saya akhirnya dapat menyempurnakan Kertas Projek yang bertajuk Perlaksanaan Akta Dalam Pembangunan Fizikal Ekonomi Di Dalam Pihak Berkuasa Tempatan Di Negeri Kedah Darul Aman yang mengambil masa selama lebih kurang 4 bulan untuk menyiapkannya. Di sepanjang menyiapkan Kertas Projek ini, banyak pihak yang membantu dan memberikan kerjasama dalam menyiapkan Kertas Projek ini. Pertamanya saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi ucapan terima kasih kepada Y.Bhg. Prof. Madya Dr. Dani bin Salleh selaku Penyelia Utama di Kolej Undang-Undang, Kerajaan dan Pengajian Antarabangsa di atas segala khidmat nasihat, tunjuk ajar dan kerjasama beliau di sepanjang penyediaan Kertas Projek ini sehingga ia dapat disempurnakan dengan jayanya.

Dikesempatan ini juga saya mengucapkan terima kasih kepada Y.B. Dato' Paduka Haji Mohd Puat bin Haji Mohd Ali (Setiausaha Kerajaan Negeri Kedah Darul Aman), Y.Bhg. Dato' Haji Bakar bin Din (Pengarah Unit Perancang Ekonomi Negeri Kedah Darul Aman), Y.Bhg. Dato' Haji Mat Noh bin Ahmad (Datuk Bandar Majlis Bandaraya Alor Setar), Tuan Haji Syed Shaharuddin bin Syed Abdullah (Ketua Penolong Setiausaha Kerajaan – Bahagian Kerajaan Tempatan) dan semua kakitangan berkenaan yang terlibat secara langsung mahupun tidak langsung dalam memberikan kerjasama dalam menyiapkan Kertas Projek ini.

Istimewa juga saya ucapkan kepada kedua ibu bapa saya, isteri dan anak-anak saya yang telah banyak berkorban dan sentiasa mendoakan kejayaan saya. Begitu juga dengan rakan-rakan seperjuangan (Pegawai-Pegawai Tadbir Negeri Kedah Darul Aman – KCS) di atas bantuan yang dihulurkan selama ini dan seterusnya saya dengan rendah diri memohon ampun dan maaf atas segala kekurangan yang terdapat dalam Kertas Projek ini.

Sekian, terima kasih

**MOHAMAD RIZAL BIN MOHAMAD RADZI
KOLEJ UNDANG-UNDANG, KERAJAAN DAN PENGAJIAN
ANTARABANGSA,
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
06010, SINTOK, KEDAH DARUL AMAN**

SENARAI KANDUNGAN

BAB	PERKARA	MUKA MURAT
	PERAKUAN HAKCIPTA	iii
	PERAKUAN PELAJAR	iv
	KEBENARAN MERUJUK TESIS	v
	<i>ABSTRACT</i>	vi
	ABSTRAK	vii
	PENGHARGAAN	viii
	SENARAI KANDUNGAN	ix
	SENARAI JADUAL	xiii
	SENARAI RAJAH	xiv
	SENARAI SINGKATAN	xv
	SENARAI LAMPIRAN	xvi
BAB 1	PENGENALAN	
1.1	Pendahuluan	1
1.2	Penyataan Masalah	3
1.3	Objektif Kajian	6
1.4	Kepentingan Kajian	7
1.5	Skop Kajian	8
1.6	Rekabentuk Kajian	8
1.6.1	Reka Bentuk Kajian	9
1.6.2	Kaedah Pengumpulan Data	9

1.6.2.1	Borang Soal Selidik	10
1.6.2.2	Data Sekunder	10
1.6.2.3	Ulasan Karya	11
1.6.3	Analisis Data	11
1.7	Teori dan Konsep	11
1.8	Kesimpulan	17

BAB 2 ULASAN KARYA

2.1	Pengenalan	18
2.2	Kajian-Kajian Terhadap Skop Kajian Yang Berkaitan	19

BAB 3 LATAR BERLAKANG ORGANISASI

3.1	Pengenalan	30
3.2	Sejarah Penubuhan	31
3.3	Struktur Organisasi	33
3.3.1	Bahagian Pentadbiran	34
3.3.1.1	Unit Pentadbiran Am dan Pentadbiran	34
3.3.1.2	Unit Dasar, Perundangan dan Kewangan	34
3.3.1.3	Unit Pemantauan	35
3.3.1.4	Unit Perhubungan	35
3.3.1.5	Unit Data dan Maklumat	36

3.3.2	Bahagian Kewangan	37
3.3.2.1	Unit Pembayaran dan Perlesenan	37
3.3.2.2	Unit Kewangan	38
3.3.3	Bahagian Pembangunan Projek	38
3.4	Objektif Kerajaan Tempatan	39
3.4.1	Peranan dan Fungsi Kerajaan Tempatan	40
3.4.2	Objektif Jabatan Bahagian Kerajaan Tempatan	40
3.4.3	Peranan dan Fungsi Jabatan Bahagian Kerajaan Tempatan	42
3.4.4	Matlamat Organisasi	44
3.4.4.1	Dasar Kualiti	45
3.4.4.2	Nilai Teras	45
3.4.4.3	Strategi Piagam	46
3.5	Perkembangan Organisasi	47
3.6	Rumusan Bab	48

BAB 4 ANALISIS DATA

4.1	Pendahuluan	50
4.2	Analisis Deskriptif	50
4.2.1	Demografi Responden	50
4.2.2	Peranan PBT Dalam Pembangunan	56

BAB 5 RUMUSAN DAN KESIMPULAN

5.1	Pengenalan	65
5.2	Rumusan Penemuan Kajian	65
5.2.1	Akta-Akta Berkaitan Pihak Berkuasa Tempatan Pada Masa Kini	67
5.2.1.1	Akta Kerajaan Tempatan 1976	68
5.2.1.2	Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976	69
5.2.1.3	Akta Jalan, Parid dan Bangunan 1974	70
5.3	Implikasi Kajian	71
5.4	Cadangan Penambahbaikan	72
5.5	Kesimpulan Kajian	73
	SENARAI RUJUKAN	75

SENARAI JADUAL

JADUAL	PERKARA	MUKA SURAT
Jadual 4.1	Profil Bangsa Responden	51
Jadual 4.2	Profil Jantina Responden	52
Jadual 4.3	Profil Status Perkahwinan Responden	52
Jadual 4.4	Profil Taraf Pendidikan	53
Jadual 4.5	Profil Kategori Jawatan Responden	54
Jadual 4.6	Profil Tempoh Perkhidmatan Responden	55
Jadual 4.7	Meningkatkan Kualiti Hidup Komuniti	56
Jadual 4.8	Mengadakan Prasarana Yang Mencukupi	57
Jadual 4.9	Memberi Khidmat Bantuan Dari Segi Teknikal	57
Jadual 4.10	Peranan PBT Melaksanakan Tugas Berkesan	58
Jadual 4.11	Mengenalpasti Lokasi Yang Sesuai	58
Jadual 4.12	Perlaksanaan Projek Pembangunan	59
Jadual 4.13	Peranan PBT Meningkatkan Infrastruktur	59
Jadual 4.14	Masalah Kewangan Sering Menjadi Beban Kepada PBT	60
Jadual 4.15	Keperluan Penyediaan Kemudahan	60
Jadual 4.16	PBT Perlu Menilai Kawasan-Kawasan Pembangunan	61
Jadual 4.17	Statistik Deskriptif Min Demografi Responden	61
Jadual 4.18	Statistik Deskriptif Min Bagi Peranan PBT	63

SENARAI RAJAH

RAJAH	PERKARA	MUKA SURAT
Rajah 4.1	Umur Responden	51
Rajah 4.2	Status Perkahwinan Responden	53
Rajah 4.3	Kategori Jawatan Responden	54
Rajah 4.4	Tempoh Perkhidmatan Responden	55

SENARAI SINGKATAN

BKT	Bahagian Kerajaan Tempatan
CF	Sijil Layak Menduduki
JKKK	Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung
JKT	Jawatankuasa Tetap
KDNK	Kadar Dalam Negara Kasar
KPKT	Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
KPSU	Ketua Penolong Setiausaha
KT	Kerajaan Tempatan
MB	Majlis Bandaraya
MD	Majlis Daerah
MMK	Majlis Mesyuarat Kerajaan
MNKT	Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan
MP	Majlis Perbandaran
MPK	Manual Prosedur Kerja
OSC	One Stop Center
PBB	Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
PBN	Pihak Berkuasa Negeri
PBT	Pihak Berkuasa Tempatan
PPRT	Program Perumahan Rakyat Termiskin
PSU	Penolong Setiausaha
SUK	Setiausaha Kerajaan
YDP	Yang DiPertua

SENARAI LAMPIRAN

Lampiran 1	Borang Soal Selidik
Lampiran 2	Carta Organisasi Bahagian Kerajaan Tempatan
Lampiran 3	Carta Organisasi Fungsi Bahagian Pengurusan Pentadbiran (BKT)
Lampiran 4	Carta Organisasi Fungsi Bahagian Pengurusan Kewangan (BKT)
Lampiran 5	Carta Organisasi Majlis Bandaraya Alor Setar
Lampiran 6	Carta Organisasi Majlis Perbandaran Sungai Petani
Lampiran 7	Carta Organisasi Majlis Perbandaran Langkawi
Lampiran 8	Carta Organisasi Majlis Perbandaran Kulim
Lampiran 9	Carta Organisasi Majlis Daerah Kubang Pasu
Lampiran 10	Carta Organisasi Majlis Daerah Baling
Lampiran 11	Carta Organisasi Majlis Daerah Yan
Lampiran 12	Carta Organisasi Majlis Daerah Sik
Lampiran 13	Carta Organisasi Majlis Daerah Pendang
Lampiran 14	Carta Organisasi Majlis Daerah Padang Terap
Lampiran 15	Carta Organisasi Majlis Daerah Bandar Baharu
Lampiran 16	Piagam Pelangan Bahagian Kerajaan Tempatan

BAB 1

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Kerajaan Tempatan (KT) yang juga dikenali sebagai Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) adalah merupakan peringkat ketiga dan terakhir dalam jentera pentadbiran Negara. Jabatan ini ditubuhkan adalah untuk menjadi perantara atau penyelaras di Antara Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dengan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dalam hal-hal yang berkaitan dengan Kerajaan di peringkat ketiga iaitu Kerajaan Tempatan (KT).

Kerajaan Tempatan di Malaysia terdiri daripada Majlis Perbandaran, Majlis Daerah, Majlis Bandaraya dan Dewan Bandaraya yang menjalankan tanggungjawab sebagai Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) sebagaimana kuasa yang diberikan oleh pihak kerajaan melalui kerajaan negeri bagi menguatkuasakan peraturan-peraturan tertentu di bawah perundangan-perundangan kerajaan yang telah diluluskan oleh kerajaan terutamanya dalam merancang dan menentukan arah pembangunan projek di bawah kawasan dan daerah masing-masing.

Bagi tujuan pembangunan, bidang dan fungsi Kerajaan Tempatan adalah tertakluk kepada tiga akta induk iaitu Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171), Akta Perancang Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) dan Akta Jalan, Parit dan Bangunan 1974 (Akta 133) di samping mengadakan undang-undang kecilnya sendiri

The contents of
the thesis is for
internal user
only

SENARAI RUJUKAN

Adi Al-Hadi. (2003, Julai). PBT Bukan Hanya Kutip Sampah, Cuci Longkang, Majalah Massa, 3

Ahmad Atory,H. (1991). Kerajaan Tempatan : Teori dan Peranan di Malaysia. Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka

Ahmad Mahzan Ayob. (1990). Kaedah Penyelidikan Sosio Ekonomi. Dewan Bahasa dan Pustaka

Akta Jalan,Parit dan Bangunan 1974 (Akta 171). Kuala Lumpur. International Laws Services

Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172). Kuala Lumpur. International Laws Services

Dani Salleh, (1999). Implikasi Perubahan Dasar Kewangan ke atas Perkembangan Sektor Hartanah. Kaedah Penyelidikan Universiti Utara Malaysia

Halmi Zainol. (2000). Pendahuluan kepada Perancangan Fizikal. Shah Alam: Biroteks Universiti Teknologi MARA

Halmi Zainol. (2000). Pengenalan Kepada Teori Perancangan Bandar dan Wilayah. Jabatan Perancang Bandar dan Wilayah: Universiti Teknologi MARA

Hassan Basir Yahaya. (1996). Pengenalan Kepada Undang-Undang Digunakan oleh Kerajaan Tempatan: Seminar Ahli-Ahli Majlis Daerah Kerian

Hassan Haji Mohd. Ali. (1988). Forum Pembangunan, Jilid ix, Bil. 2. Kedah: Universiti Utara Malaysia, Sintok

Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (2014). Jabatan Kerajaan Tempatan. Diperolehi daripada Laman Web Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Kuala Lumpur. (<http://www.kpkt.gov.my>)

Mohamad Sukeri Khalid (2003). Tapak Bina dari Perspektif Perundangan. Dalam Dani Salleh & Abdul Rahman Aziz. Asas Kefahaman Pengurusan Pembangunan. Sintok : Universiti Utara Malaysia, 83-91

Wan Ismail Wan Hamad (1984), Sistem Pentadbiran Kerajaan Tempatan, Bahagian Kerajaan Tempatan, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Kuala Lumpur